

ΣΠΥΡΟΣ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗΣ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΩΝ 350.000 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

ΑΥΓΗ

Το θαμμένο τετράδιο

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ: 20.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Παλαιό Τρίκερι Μαγνησίας

Σημερινή εποχή

Το τερέτισμα των τζιτζικιών την ξεκούφαινε, της έπαιρνε το μυαλό. Ακόμα και μέσα στο νερό της θάλασσας, στα μακροβούτια της, ένιωθε αυτόν τον διαπεραστικό ήχο να την ακολουθεί, να μην την αφήνει στιγμή να ησυχάσει. «Κωλό-έντομα! Στο διάολο να πάτε, ηλίθια πλάσματα!» πέταξε μια βρισιά δυνατά και κλότσησε μια τούφα κοκκινόχωμα. Πέρασε μέσα από το μικρό σύννεφο σκόνης που σηκώθηκε και συνέχισε να περπατά σαν χαμένη, δίχως να νοιάζεται που τη ζεματούσε ο καυτός ήλιος του μεσημεριού. Δεν είχε επιλέξει να βαδίσει σε κάποια από τις ερημικές παραλίες του μικρού νησιού ούτε να κολυμπήσει· προτίμησε να χωθεί μέσα στα άνυδρα χώματα με τα ελαιόδεντρα. Εκεί, στο ίδιο σημείο, βρισκόταν και την προηγούμενη μέρα.

Η δεκαεξάχρονη Αναστασία θα προτιμούσε να είχε μείνει μόνη της στον Βόλο, κι ας έλειπαν όλες οι φίλες και οι συμμαθήτριάς της, παρά να ακολουθήσει τους γονείς της, που είχαν επιλέξει διακοπές στο νησάκι, το Παλαιό Τρίκερι. Όσο κι αν είχε αντιδράσει, όσο κι αν ολόκληρες μέρες κρατούσε μούτρα στον πατέρα της και μιλούσε απότομα στη μητέρα της, τελικά δεν της πέρασε. «Δεν έχει καν καλό ίντερνετ εκεί πέρα» είχε διαμαρτυρηθεί, αλλά δεν κατάφερε να τους κάνει να τη λυπηθούν.

Σταμάτησε μπροστά σε έναν πελώριο κορμό ελιάς. Κοίταξε ολόγυρα για να δει αν υπήρχε κάποιος και, όταν βεβαιώθηκε πως δεν υπήρχε ψυχή ζώσα, έχωσε το χέρι της στη βαθιά κουφάλα, εκεί όπου το περασμένο απόγευμα είχε κρύψει τα τσιγάρα της. Τα βρήκε. Κάθισε αναστενάζοντας στη ρίζα της ελιάς, που έμοιαζε με κουλουριασμένο φίδι, και άναψε τσιγάρο. Τράβηξε μια δυνατή ρουφηξιά και, σαν να τη βάραιναν χίλια βάσανα, ξεφύσησε νευριασμένη τον καπνό να πάει παραπέρα.

Παλαιό Τρίκερι Μαγνησίας

Μάρτιος 1951

«Πάρε τον καπνό, πάρε τον καπνό αποδώ. Θα μας πνίξεις, μωρέ!» ούρλιαξε μια γυναίκα στο μισοσκοτάδο.

«Και πού να τον πάω; Τι να κάνω, βρε Μαρία;» της απάντησε η άλλη, που με το καπάκι του τσίγκινου τενεκέ φούντωνε τη φωτιά απελπισμένη. Στηριγμένος επάνω σε δυο πέτρες, ο γκαζοτενεκές είχε μαυρίσει από τις φλόγες. Μέσα του υπήρχαν δυο πιθαμές βρόμικο νερό, που τώρα είχε αρχίσει να βράζει.

«Από την άλλη μεριά. Κόντρα στον άνεμο!» συνέχισε να δίνει βιαστικές οδηγίες η Μαρία.

Η κοπέλα που καθόταν στη ρίζα μιας ελιάς με τα πόδια μισάνοιχτα μπροστά της μούγκριζε από τις ωδίνες. Κάθε λίγα λεπτά ένας πόνος, πιο δυνατός από τον προηγούμενο,

την έκοβε στα δύο. Στα είκοσι ένα της χρόνια είχε αντέξει τόσα και τόσα, όμως τίποτα δεν έμοιαζε με αυτό που βίωνε τούτη την ώρα. «Δεν μπορώ, δεν αντέχω...» μουρμούρισε, αλλά μετάνιωσε αμέσως για τις λέξεις που ξεστόμισε. Ήξερε καλά ότι δεν είχε πολλές δυνάμεις, μα δεν θα εγκατέλειπε. Ποτέ δεν είχε εγκαταλείψει, ποτέ δεν είχε παραδοθεί, και βέβαια δεν θα το έκανε ούτε τώρα, κι ας άφηνε εκεί στη ρίζα της ελιάς, που θύμιζε κουλουριασμένο φίδι, την τελευταία της πνοή.

«Πάμε... δώσε λίγο ακόμα, Αυγή μου, σπρώξε, καρδιά μου. Άντε και τελειώνουμε... έρχεται» πάσχιζε να τονώσει το ηθικό της η Μαρία.

Δυο νεαρές γυναίκες φάνηκαν να πλησιάζουν βιαστικά μες στο μισοσκοτάδο.

«Βρήκατε κανένα κομμάτι πανί; Φέρατε κάτι καθαρό;» τις ρώτησε επιτακτικά η Μαρία, που έμοιαζε μεγαλύτερη απ' όλες στην ηλικία και συνάμα φαινόταν να έχει το γενικό πρόσταγμα.

«Όχι. Μόνο αυτό» απάντησε η μία από τις δύο και της έδειξε διστακτικά ένα λερό τσόχινο τσουβάλι.

«Πανάθεμα τα χάλια μας, πανάθεμα την κατάντια μας!» σιχτίρισε η Μαρία κοιτάζοντας τον μπλάβο ουρανό. Την ίδια στιγμή σήκωσε την άκρη του φουστανιού της και δάγκωσε το ύφασμα. Το στόμα της πλημμύρισε αίμα από τα πληγωμένα της ούλα, μα δεν τα παράτησε. Τα μουγκρητά της μπερδεύτηκαν μ' εκείνα της ετοιμόγεννης. Τελικά κατάφερε και το έκοψε. Τράβηξε με προσοχή μια λουρίδα σκίζοντάς την απ' άκρη σ' άκρη.

«Δεν μπορώ, δεν μπορώ! Έρχεται, έρχεται, βγαίνει...

Μαρία... έρχεται το μωρό!» φώναξε τρομαγμένη αυτή τη φορά η Αυγή, σίγουρη ότι γεννούσε. Όμως, και πάλι, τίποτα δεν έγινε. Τη μια ηρεμούσε, την άλλη νέοι πόνοι ορμούσαν ξανά και την έσφαζαν.

«Κοντεύουμε... έλα, Αυγή μου, πάμε άλλη μία» συνέχισε απτόητη εκείνη να την καθοδηγεί, πιέζοντας προσεκτικά την κοιλιά της, ενώ παράλληλα έδινε οδηγίες στις άλλες κοπέλες να ετοιμάσουν ό,τι μπορούσε η καθεμιά.

Το κλάμα της μικρής που ήρθε στον κόσμο έσμιξε μ' εκείνο της μητέρας. Η Αυγή αντίκριζε τώρα την κόρη της, που στο ζαρωμένο πρόσωπό της παιχνιδίζαν οι φλόγες της φωτιάς. Δεν ήξερε όμως αν θα προλάβαινε να την κρατήσει στην αγκαλιά της, ούτε αν θα κατάφερναν να ζήσουν ως την επόμενη μέρα εκείνη και το παιδί της. Δεν μπορούσε να γνωρίζει τίποτα για το μέλλον τους, γιατί εκεί, σε κείνον τον καταραμένο τόπο της εξορίας, μόνον ο θάνατος ήταν δεδομένος – όχι η ζωή.

Παλαιό Τρίκερι Μαγνησίας

Σημερινή εποχή

Ο Ηλίας βγήκε από τη δροσερή θάλασσα στη μικρή παραλία των Αγίων Αναργύρων και σκουπίστηκε βιαστικά, διώχνοντας το νερό από πάνω του. Έπειτα κοίταξε το κινητό του. Τον είχε καλέσει δύο φορές ο φίλος του και διευθυντής της εφημερίδας στην οποία δούλευε. Εκείνος έκανε

τις διακοπές του απέναντι, στη Μηλίνα Πηλίου, και είχαν συμφωνήσει να βρεθούν για κανένα τσιπουράκι. Είχε και μια κόρη κοντά στην ηλικία της δικής του, της Αναστασίας, οπότε υπέθεσε πως μπορεί να ταίριαζαν και να έκαναν λίγη παρέα οι δυο τους. «Αλήθεια, τι έγινε αυτό το παιδί;» αναρωτήθηκε ο Ηλίας και την κάλεσε αμέσως.

Μόλις άκουσε το κινητό της να χτυπά, η Αναστασία έσβησε το τσιγάρο ξαφνιασμένη πατώντας το στη ρίζα της ελιάς. «Ναι...» απάντησε μονολεκτικά και συγχρόνως ένα μικρό σύννεφο καπνού αναδύθηκε από τα χείλη της.

«Πού είσαι, Αναστασία μου;» ρώτησε ο πατέρας της με μελιστάλαχτη φωνή.

«Κάνω βόλτα στο βουνό. Πού να είμαι, ρε μπαμπά; Έχει και τίποτε άλλο να κάνω εδώ που με φέρατε;» του έριξε το καρφί της εκείνη, που δεν έλεγε να σταματήσει να γκρινιάζει.

«Έλα, έλα, σταμάτα τα παράπονα! Για καλό σε πήρα. Αποφασίσαμε με τη μαμά να φύγουμε αύριο. Τι λες;»

«Επιτέλους! Μήπως γίνεται να φύγουμε και σήμερα;» του είπε, μην πιστεύοντας ωστόσο ότι θα κατάφερνε να τον πείσει.

«Όχι, κορίτσι μου. Αύριο το απόγευμα θα φύγουμε. Εντάξει; Έλα τώρα κάτω στην παραλία. Στους Αγίους Αναργύρους είμαι. Σε περιμένω» αποκρίθηκε εκείνος και τερμάτισαν την κλήση.

Η Αναστασία δεν έδειχνε να χαίρεται ούτε με αυτή την εξέλιξη των πραγμάτων. Αναστέναξε και άναψε άλλο ένα τσιγάρο. Το κάπνισε αργά, με άδειο το μυαλό από σκέψεις, και το έσβησε πάλι με τον ίδιο τρόπο. Έπειτα μάζεψε τα

αποσίγαρα και, σκάβοντας με το παπούτσι της έναν υπο-
τυπώδη λάκκο, τα έθαψε στη γη.

Παλαιό Τρίκερι Μαγνησίας

Μάρτιος 1951

«Σκάψε κι άλλο... πιο βαθύς να γίνει λάκκος. Δεν μπορού-
με να τα θάψουμε τόσο επιφανειακά, το αίμα θα μαζέψει
πάλι τις κάργες και τα κοράκια. Μέχρι και τα σκατά μας
ξεθάβουν δαύτα...» είπε μέσα απ' τα δόντια της η Μαρία
καθοδηγώντας την Αντιγόνη, ένα νεαρό κορίτσι που έδει-
χνε πελαγωμένο, αφού πρώτη φορά στη ζωή της είχε δει
γέννα να διαδραματίζεται μπροστά στα μάτια της.

«Έτσι κι αλλιώς, θα τα ξεθάψουνε, όσο βαθιά κι αν τα
χώσουμε» αποκρίθηκε το κορίτσι. Ωστόσο υπάκουσε και
εξακολούθησε να σκαλίζει με τα νύχια της το ξερό χώμα,
βήχοντας ασταμάτητα. Έφερε το χέρι της μπροστά στο
στόμα και με πνιγμένη φωνή δικαιολογήθηκε: «Η σκό-
νη...». Έπειτα άρχισε πάλι να βήχει δυνατά και να πνίγε-
ται.

Η Μαρία κοίταξε με νόημα την Αυγή, που είχε βγάλει
έξω το βυζί και πάλευε να μάθει την κόρη της να θηλάξει.
Εκείνη της έριξε μια βιαστική ματιά και στράφηκε πάλι στο
ιερό καθήκον της. Ήξερε, όπως άλλωστε ήξεραν όλες τους,
ότι δεν ήταν η σκόνη που έκανε τη μικρή εξόριστη να βγά-
ζει τα σωθικά της από τον βήχα. Την είχαν δει να φτύνει

αίμα και να σκουπίζει κλεφτά τα χέρια της στο φουστάνι της. Ήξεραν...

«Σε ευχαριστώ, Μαρία. Δεν ξέρω τι θα είχα απογίνει δίχως εσένα» της είπε τρυφερά η Αυγή, που πάλευε να βρει τις ανάσες της.

«Σσσοστ. Παράτα τις ευχαριστίες και μη μιλάς τώρα. Άντε, ασχολήσου με την κόρη σου, γιατί, άμα μας καταλάβουν, θα έχουμε άλλα μπλεξίματα. Είναι περασμένες οκτώ. Δεν τ' άκουσες το σιωπητήριο;» της είπε και κοίταξε γύρω της για να καταλάβει μήπως με τις φωνές και την αναμπουμπούλα είχαν πάρει είδηση οι φρουροί. Έπειτα, σαν μετανιωμένη για την κατσάδα που είχε μόλις ρίξει στη λεχώνα, μουρμούρισε χαϊδεύοντας απαλά το κορμάκι του νεογέννητου: «Αχ, μωρέ δύσμοιρο, σε ποιον κόσμο σε έφερε αυτή η μάνα σου; Πώς θα μεγαλώσεις και πώς θα ζήσεις μες στην αδικία; Πώς θα τον αλλάξεις τούτον τον ντυνιά;». Κατόπιν σταύρωσε το παιδί και, φτύνοντας στον κόρφο του, μουρμούρισε σιγανά: «Ιησούς Χριστός νικά κι όλα τα κακά σκορπά. Εγώ πιστεύω στο κακό μάτι, και δεν θέλω να ακούσω κουβέντα από καμιά σας». Η φωνή της ακούστηκε αυστηρή, κι ήταν ολοφάνερο πως δεν σήκωνε αντίρρηση.

Στιγμή τη στιγμή, η Αυγή δενόταν όλο και περισσότερο με το θαύμα που είχε αναστήσει. Έκλαιγε και γέλαγε συγχρόνως ταχταρίζοντας την κόρη της και αναρωτιόταν πώς στην ευχή μπορούσε να κάνει τόσο πολλά σχέδια, να πλάθει τέτοια απατηλά όνειρα στη δυσκολότερη στιγμή της ζωής της. Τι ήταν αυτό που την παρακινούσε; Τι την έσπρωχνε να γίνεται τόσο αφελής; Εκεί πέρα δεν υπήρχε

ορίζοντας, δεν υπήρχε μέλλον, ούτε όνειρα και επιθυμίες. Είχε δει με τα ίδια της τα μάτια νεογέννητα να πεθαίνουν από τύφο, δυσεντερία, από πείνα και εγκατάλειψη. Είχε δει μανάδες να τα θάβουν σκάβοντας οι ίδιες τους λάκκους των παιδιών τους, με τα αίματα να τρέχουν ακόμη στα πόδια τους. Δίχως σάβανα, δίχως φέρετρα, δίχως μια ευχή από έναν παπά για κατευόδιο. Κάποιες φορές μήτε έναν ξύλινο σταυρό δεν κατόρθωναν να τοποθετήσουν πάνω από τον πρόχειρο τάφο τους, κι όσες έβαζαν τον έβλεπαν μετά από λίγο να καίγεται στις αυτοσχέδιες σόμπες, μπας και γλιτώσουν άλλα παιδιά από την υγρασία και την παγωνιά. Αναστέναξε εξαντλημένη από την προσπάθεια και φίλησε την κορφή του κεφαλιού της μικρής της, ενώ από το μυαλό της δεν έφευγε στιγμή ο αγαπημένος της. Σκεφτόταν ότι, ακόμα κι αν δεν ήταν τούτη την ώρα κοντά της, το μωρό αυτό θα τους έδενε για πάντα. Θα ήταν η απτή επισφράγιση της αγάπης και του έρωτά τους, παρ' όλες τις κακουχίες και τη δυστυχία. Θα ήταν η ελπίδα και το κίνητρο για να πάνε παρακάτω... να ζήσουν. «Τι τραγουδάκι να σου πω, ματάκια μου, για να σε νανουρίσω, που δεν ξέρω κανένα; Δεν πρόλαβα να μάθω, και όσα νανούριζαν εμένα δεν τα θυμάμαι πια» μουρμούρισε με παράπονο φέρνοντας στον νου της τη μάνα της. Δεν είχε προλάβει να τη ζήσει και πολύ, ούτε να πάρει μαθήματα και ορμήνιες που θα χρησίμευαν στην ίδια σαν θα γινόταν μάνα. Και να που τώρα είχε έρθει αυτή η στιγμή. Άρχισε λοιπόν η Αυγή να αυτοσχεδιάζει, με δικά της λόγια και δική της μελωδία, ένα νανούρισμα για την κόρη της: «Κοιμήσου, αγγελούδι μου, κοιμήσου, άγγελέ μου...».

Παλαιό Τρίκερι Μαγνησίας

Σημερινή εποχή

Η Αναστασία έβαλε τον αναπτήρα στο πακέτο με τα τσιγάρα της και το έχωσε ψηλά μες στην κουφάλα του δέντρου. Την ίδια εκείνη στιγμή άγγιξε κάτι με παράξενη υφή που την ξάφνιασε. Απότομα τράβηξε το χέρι της έξω και ασυναίσθητα έκανε δυο βήματα πίσω. «Άι στο καλό σου!» μονολόγησε αηδιασμένη από την αίσθηση που ένιωθε ακόμη στα δάχτυλά της. Έστρεψε τριγύρω το βλέμμα της, για να βρει άλλο μέρος να κρύψει τα τσιγάρα της, όμως κανένα άλλο δέντρο δεν της πρόσφερε την κρυψώνα που ήθελε. Πήρε μια βαθιά ανάσα και για κλάσματα δευτερολέπτου αμφιταλαντεύτηκε ανάμεσα στην αποστροφή και την περιέργεια. Αναπάντεχα ένιωσε την ανάγκη να δει τι ήταν χωμένο εκεί μέσα. Δίχως να το σκεφτεί δεύτερη φορά, έπιασε από το χώμα ένα κλαδί και με προσοχή το έχωσε στην κουφάλα της γέρικης ελιάς. Το δέντρο, θαρρείς και συμμετείχε σ' εκείνο το συναπάντημα του κοριτσιού με την ιστορία, δεν της δημιούργησε την παραμικρή δυσκολία, αφήνοντας τον ακριβό θησαυρό που έκρυβε μέσα του να πέσει. Η Αναστασία τρόμαξε τόσο, που τινάχτηκε προς τα πίσω κοιτάζοντας με γουρλωμένα μάτια. Φοβήθηκε μήπως ήταν κάποιο φίδι ή –ακόμα χειρότερα– κάποιο ποντίκι. Όμως, όχι. Ξεφύσησε ανακουφισμένη. Ένα δέμα, τυλιγμένο σε μια κατεργασμένη προβιά ζώου, ξεφτισμένη και ανεπανόρθωτα φθαρμένη, ήταν τελικά εκείνο

που λίγο έλειψε να κάνει την καρδιά της να σπάσει. Στάθηκε μια δυο στιγμές και το κοίταξε απορημένη. Μια ζώνη ανδρικού παντελονιού συγκρατούσε κλειστό το παράξενο πακέτο, που τώρα όμως, ίσως από την πτώση, είχε κοπεί. Αν και δεν είχε υπάρξει ποτέ της περίεργη, τώρα εντελώς απρόσμενα φλεγόταν από μια πρωτόγνωρη περιέργεια να μάθει τι περιείχε εκείνο το ταλαιπωρημένο δέμα. Κρατώντας το κλαδί στο ένα της χέρι, το έσπρωξε και το άνοιξε με μεγάλη προσοχή. Μπροστά στα μάτια της αποκαλύφθηκε αμέσως ένα μακρόστενο τετράδιο με χοντρό εξώφυλλο. Το τελευταίο που περίμενε να υπάρχει εκεί μέσα ήταν ένα τέτοιο αντικείμενο. Έσκυψε διστακτικά και το έπιασε. «Ίιου...» έκανε με αηδία και φύσηξε κάποιους ιστούς αράχνης που κόλλησαν στα δάχτυλά της. Δεν το άφησε όμως από τα χέρια της, λες και μια μυστική συμφωνία που είχε γίνει ερήμην της τώρα είχε φτάσει η ώρα να έρθει στο φως. Συμπέρανε ότι θα ήταν κρυμμένο στην κουφάλα του δέντρου πάρα πολύ καιρό, αφού ο χρόνος και η υγρασία το είχαν φθείρει τόσο πολύ που φαινόταν έτοιμο να διαλυθεί. Για μια στιγμή στάθηκε αναποφάσιστη αν θα έπρεπε να το ανοίξει ή να το παρατήρει και να φύγει, αλλά η περιέργειά της νίκησε. Καθώς η κοπέλα άνοιγε το χοντρό εξώφυλλο, το τετράδιο έτριξε και ο ήχος ακούστηκε σαν παράπονο, σαν πνιγμένο κλάμα κρατημένο χρόνια και χρόνια στην ψυχή. Ασυναίσθητα ανατρίχιασε. Στην πρώτη σελίδα ήταν γραμμένο με ολοστρόγγυλα, καλλιγραφικά γράμματα:

Ημέρες εξορίας

Παλαιό Ώρικόρι, Μαγνησίας, Μάιος του 1950

Η Αναστασία χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει τα νύχια της, για να ξεκολλήσει προσεκτικά τη δεύτερη σελίδα. Τα φύλλα έμοιαζαν με λεπτές φλούδες γυαλιού, που, αν τις τσάκιζες λίγο, θα έσπαγαν, θα θρυμματιζονταν και θα γίνονταν σκόνη. Αμέσως η συντάκτρια του τετραδίου τής συστήθηκε:

«Το όνομά μου είναι Αυγή. Αυγή, σκέτο. Γεννήθηκα στις 25 Νοέμβρη του 1931 στα περίχωρα της Λαμίας. Βρίσκομαι σε τούτο το νησί περίπου έναν χρόνο. Με έφεραν εδώ τον Ιούνιο του 1949 μαζί με άλλες αγωνίστριες. Το Παλαιό Τρίκερι όμως δεν είναι τόπος εξορίας, είναι τόπος κολάσεως. Είναι η ίδια η κόλαση πάνω στη γη. Όχι το νησί ασφαλώς, αλλά οι άνθρωποι που κρατάνε τις τύχες μας στα χέρια τους. Οι δεσμοφύλακές μας. Αυτοί είναι η κόλασή μας».

«Τελικά, δεν είμαι μόνο εγώ που δεν περνάω καλά εδώ πέρα. Το ίδιο ισχυρίζεται και η γυναίκα που έγραψε το κείμενο σε αυτό το τετράδιο. Η Αυγή...» μονολόγησε η Αναστασία, στρέφοντας και πάλι τα μάτια της στα τέσσερα γράμματα που σχημάτιζαν το όνομα της άγνωστης κοπέλας. Κάθισε ξανά στη βάση του κορμού της ελιάς και άναψε άλλο ένα τσιγάρο, μια κίνηση στην οποία την έσπρωξε κάτι πολύ πιο βαθύ από τη συνήθεια. Η Αναστασία συνέχισε να διαβάζει, περισσότερο από περιέργεια παρά από γνήσιο ενδιαφέρον. Φλεγόταν να μάθει τι στο καλό υπήρχε εκεί μέσα.

«Χειρότεροι απ' όλους είναι οι “μετανιωμένοι”. Αυτοί που υπέγραψαν δήλωση και έγιναν οι δήμιό μας. Θαρρείς και αυτοί οι άνθρωποι πασχίζουν να ξεσπάσουν επάνω μας όλη την αδικία και την ντροπή που ένιωσαν κάνοντας

αυτή την απαίσια μεταστροφή. Σε τούτες εδώ τις σελίδες θα παλέψω να διασώσω και να καταγράψω όσα έζησα στο μικρό διάστημα της ζωής μου από την ημέρα που μπήκα στον αγώνα μέχρι... πότε άραγε; Όπου καταφέρω να φτάσω. Δεν ξέρω ακριβώς τι είναι εκείνο που με ωθεί να γράψω. Ίσως να με σπρώχνει κάποια εσωτερική ανάγκη. Όχι απαραίτητα για να πω την ιστορία μου, αλλά ίσως για να επικοινωνήσω με κάποιον. Μπορεί με τον εαυτό μου τον χαμένο μου εαυτό. Όλα ξεκίνησαν όταν ήμουν ακόμη κοριτσάκι. Έντεκα ετών ήμουν δεν ήμουν τότε. Δεν ξέρω αν η αψηφισιά οφειλόταν στην ηλικία μου – πολύ πιθανόν. Όμως, στα μάτια μου, όλο αυτό που συνέβαινε δεν ήταν συμβολή στον αγώνα, ένα απλό παιχνίδι ήταν. Ένα παιχνίδι τόσο εύκολο, ώστε, όταν κλήθηκα να προσφέρω, δεν κατάλαβα καν ότι είχα στρατολογηθεί ως “κατάσκοπος” της Εθνικής Αντίστασης. Ο ίδιος μου ο θείος, ο αδελφός του πατέρα μου, ήταν εκείνος που με έπιασε μια μέρα. “Κρατάς μυστικό;” μου είχε πει και μου ζήτησε να μείνει μεταξύ μας. Ούτε στα αδέρφια μου δεν έπρεπε να το πω. Στη μάνα και στον πατέρα φυσικά, τσιμουδιά. Εκείνος ήξερε ότι μπορούσε να με εμπιστευτεί, γιατί είχα θάρρος και τσαγανό, κι ας μην το γνώριζα εγώ ακόμη. Μου αποκάλυψε επίσης ότι και άλλα παιδιά στην ηλικία μου, ακόμα και πιο μικρά από μένα, είχαν “στρατευτεί” στον αγώνα για τη λευτεριά της πατρίδας. Αυτό που μου ζήτησε να κάνω δεν απείχε πολύ από τις καθημερινές μου συνήθειες. Ήταν τόσο απλό, που το θεώρησα εντελώς ασήμαντο. Όμως, όπως κατάλαβα πολύ αργότερα, αυτό που εμένα μου φαινόταν τόσο απλό και ταπεινό ήταν πολύ χρήσιμο στους ανθρώπους της

αντίστασης. “Μια μικρή πράξη, τεράστιας σημασίας όμως” όπως έλεγε ο θείος Σταμάτης».

Η Αναστασία σταμάτησε την ανάγνωση και προσπάθησε να ξεκολλήσει μια δυο σελίδες ακόμη, γνωρίζοντας ωστόσο ότι δεν έμελλε να τις διαβάσει. Το μόνο που κατάφερε ήταν να διαλύσει τις επάνω γωνίες του τετραδίου και τα κομματάκια τους να πέσουν σαν χαρτοπόλεμος στο χώμα. Ποιος ξέρει τι λουλούδια μπορεί να φύτρωναν από κείνους τους σπόρους, αν έπιανε τώρα βροχή. «Άργησα» σκέφτηκε και σκούπισε τον ιδρώτα από το ηλιοκαμένο της πρόσωπο. Έπρεπε να φύγει, μια και δεν ήθελε να ακούσει πάλι τον πατέρα της να της γκρινιάζει. Για λίγες στιγμές αμφιταλαντεύτηκε, δίχως να μπορεί να αποφασίσει αν έπρεπε να πάρει το τετράδιο μαζί της ή να το αφήσει εκεί όπου το βρήκε. Τελικά, έκρινε ότι καλύτερα ήταν να το βάλει πάλι πίσω στη θέση του, αφού σκέφτηκε ότι, πρώτον, δεν της ανήκε και, δεύτερον, μύριζε τόσο δυσάρεστα, που δεν ήθελε να το κουβαλήσει στο δωμάτιό της ανάμεσα στα πράγματά της. Για άλλη μια φορά πάτησε με δύναμη στη ρίζα της ελιάς το αποτοσίγαρό της για να το σβήσει και έφυγε.

ΑΥΓΗ

Δύο θαμμένο τετράδιο

*«Το όνομά μου είναι Αυγή. Αυγή, σκέτο.
Γεννήθηκα στις 25 Νοέμβρη του 1931 στα περίχωρα της Λαμίας.
Βρίσκομαι στο Παλαιό Τρίκερι περίπου έναν χρόνο.
Με έφεραν εδώ τον Ιούνιο του 1949 μαζί με άλλες γυναίκες.*

*Το Τρίκερι όμως δεν είναι τόπος εξορίας.
Είναι η ίδια η κόλαση πάνω στη γη.
Όχι το νησί ασφαλώς, αλλά εκείνοι που κρατάνε
τις τύχες μας στα χέρια τους. Οι δεσμοφύλακές μας.
Αυτοί είναι η κόλασή μας».*

**Η γυναικεία φύση μοιάζει με τον αέρα:
είναι αόρατη, αλλά και πανίσχυρη.**

Ανακαλύπτοντας ένα παλιό τετράδιο, η Αναστασία ταξιδεύει στο ολέθριο παρελθόν. Όταν οι δύο πλευρές βρίσκονται εβδομήντα χρόνια μετά μπροστά σε έναν καθρέφτη, μύθοι και πραγματικότητες έχουν μόνο μία όψη. Την αλήθεια.

ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΕ ΑΛΗΘΙΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

9 786180 252309
ISBN 978-618-02-5230-9

ΚΩΔ. 35404